

Vergaderjaar 2021–2022

35 919

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's: Nieuwe EU-bosstrategie voor 2030

B

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT / LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT

Aan de uitvoerend Vicevoorzitter van de Europese Commissie, de heer F.C.G.M. Timmermans

Den Haag, 22 oktober 2021

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit hebben met belangstelling kennisgenomen van de mededeling van de Europese Commissie over de nieuwe EU-bosstrategie voor 2030.¹ De leden van de fracties van **GroenLinks** en de **SP** gezamenlijk en de leden van de fractie van de **Partij voor de Dieren**, mede namens de leden van **Fractie-Nanninga**, hebben een aantal vragen en opmerkingen in het kader van de politieke dialoog.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fracties van GroenLinks en SP

Bossen spelen een cruciale rol in zowel klimaatmitigatie als -adaptatie, in biodiversiteit en de gezondheid van onze planeet. Net als andere ecosystemen zoals savanne, wetlands en mangroves, houden bossen enorme hoeveelheden CO₂ vast en bieden ze een thuis aan een groot aantal soorten en zijn daardoor zeer biodivers. Door ontbossing en degradatie staan deze unieke bossen en hun bewoners er slecht voor. De leden van de fracties van GroenLinks en SP maken zich grote zorgen over de ontbossing in de wereld en de beperkte hoeveelheid bomenplant in Europa.

De leden van de fracties van GroenLinks en de SP constateren dat in de concepttekst van de Europese Bossenwet staat dat legale ontbossing wordt uitgesloten. Deze leden zijn tevreden hierover omdat hiermee alleen duurzame ontbossings- en conversievrije producten Europa in

¹ COM(2021)572, zie ook dossier E210020 op www.europapoort.nl.

zullen komen. Echter, de import van producten afkomstig van vernietiging (conversie) van andere natuur, zoals savannes, graslanden, wetlands, is nog niet uitgesloten, en zal pas na een review van 5 jaar eventueel worden meegenomen. Kan de Europese Commissie waarborgen dat deze conversie wel meteen wordt opgenomen in de wet, ofwel dat na een beduidend kortere tijd een review zal plaatsvinden?

Hoe gaat de Europese Commissie waarborgen dat de toekomstige Europese bossenwet van toepassing zal zijn op een brede groep producten, naast palmolie, soja, rundvlees, cacao, hout ook op rubber, en eveneens afgeleide producten zoals kippen- en varkensvlees, eieren, zuivel en palmolie bevattende producten, om te voorkomen dat bijvoorbeeld de productie van kippenvlees voor de Europese markt naar Brazilië verhuisd omdat de import van soja zelf moeilijker wordt? Hoe kijkt de Europese Commissie naar eenduidige *due diligence* regels op een gelijk speelveld, ongeacht uit welk land of gebied de producten afkomstig zijn, of ongeacht de omvang van het bedrijf? Hoe wordt dit in de bossenwet opgenomen?

De Europese Commissie geeft aan dat zij lidstaten gaat aanmoedigen om de uitrol van koolstoflandbouw te versnellen, «bijvoorbeeld via ecoregelingen inzake agrobosbouw».² Nederland kent een snelle ontwikkeling van grootschalige voedselbossen, een vorm van agrobosbouw die meerwaarde biedt voor onder andere biodiversiteitsherstel, koolstof- en stikstoffixatie, klimaatadaptatie, waterhuishouding en het verdienmodel voor de boer. U gaf eerder in een brief aan de Eerste Kamer aan ruimte te zien om aan de hand van ecoregelingen aanvullende financiële stimulanzen te creëren voor voedselbossen.³ De leden van de fracties van GroenLinks en de SP merken echter op dat voedselbossen niet zijn opgenomen in de lijst met potentiële ecoregelingen voor Nederland, zoals Minister Schouten onlangs aangaf in een commissiedebat van 30 september 2021 in de Tweede Kamer over het Nationaal Strategisch Plan.⁴ Bij wie ligt de uiteindelijke bevoegdheid voor de invulling van de ecoregelingen? Kan de Europese Commissie bevestigen dat het separaat opnemen van voedselbosbouw op de lijst met ecoregelingen een manier is om koolstoflandbouw te stimuleren? Op welke andere manieren dan via «ecoregelingen inzake agrobosbouw of plattelandontwikkelingsinterventies» is de Commissie van plan om de uitrol van koolstoflandbouw in lidstaten als Nederland te versnellen? De Europese Commissie geeft aan dat «onderzoek en innovatie op het gebied van agrobosbouwssystemen en andere bomen buiten bossen zullen worden versterkt.»⁵ Kan zij aangeven op welke manier dit onderzoek wordt gestimuleerd, zo vragen de leden van de fracties van GroenLinks en de SP.

Vragen en opmerkingen van de fractie van Partij voor de Dieren, mede namens de leden van de Fractie-Nanninga

Net als de Europese Commissie erkennen de leden van de fractie van de Partij voor de Dieren het belang van bossen in de strijd tegen klimaatverandering. Bossen nemen onder andere CO₂ op, zorgen voor verkoeling en voedsel, beschermen tegen overstromingen en beperken de gevolgen van extreme droogte. Daarnaast zijn de bossen in de EU uiteraard essentieel als habitat voor dieren en biodiversiteit, en vormen ze een plek voor recreatie, ontspanning en leren. De EC is van plan om uiterlijk in 2030

² COM(2021)572 NL, blz.20.

³ *Kamerstukken I, 2020–2021*, 35 652, C, blz. 3–4.

⁴ Verslag van het commissiedebat met Minister van LNV inzake Nationaal Strategisch Plan (NSP) in de Tweede Kamer van 30 september 2021, kenmerk 2021D37034.

⁵ COM(2021)572 NL, blz. 26.

3 miljard bomen te planten. De leden van de Partij voor de Dieren-fractie juichen dit toe, maar hebben daarover nog wel enkele vragen.

De Europese Rekenkamer geeft aan dat de Europese Commissie meer zou moeten doen om illegale bomenkap tegen te gaan, bijvoorbeeld door gebruik te maken van luchtfoto's en satellietgegevens. Hoe kijkt de Commissie daar tegenaan?

Deze leden constateren dat het aanplanten van 3 miljard bomen alleen zinvol is wanneer er geen grote gebieden worden aangelegd met slechts 1 boomsoort (zoals de populaire den). Ondanks EU-regelgeving die stelt dat het aanplanten van monoculturen verboden is, gebeurt dit nog veelvuldig. Dit heeft negatieve gevolgen voor de biodiversiteit en het tegengaan van klimaatverandering. Welke maatregelen voorziet de Europese Commissie om te zorgen voor het bebossen met verschillende boomsoorten, die bovendien passen bij de omgeving?

Hoe verhoudt de EU-bossenstrategie zich tot het Europees Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, waarin het voor boeren rendabeler is om bomen op hun akkers te kappen in plaats van te laten staan of aan te planten?

Eén van de belangrijkste punten uit de EU-bossenstrategie is dat er uiteindelijk in de EU geen producten gelinkt aan ontbossing meer te koop moeten zijn, zoals soja, palmolie en cacao. Hoe verhoudt zich de EU-bossenstrategie dan tot de EU-promotie van vleescampagnes, terwijl algemeen bekend is dat voor vleesconsumptie dagelijks vele hectares bos in de Amazone worden platgebrand of gekapt om grond vrij te maken voor de soja die nodig is om vee te voeden? Het Amazonegebied – ooit de groene longen van de wereld – stoot daardoor momenteel meer CO₂ uit dan het opneemt. Erkent de Commissie dat het EU-beleid op dit gebied tegenstrijdig is?

De leden van de Partij voor de Dieren-fractie maken zich zorgen over de bossen die worden gekapt voor biomassa. Weliswaar wordt in de EU-bossenstrategie vastgelegd dat hout alleen voor biomassa gebruikt kan worden als er geen andere toepassingsmogelijkheden voor zijn en dat hout met een hoge ecologische waarde (bijvoorbeeld uit oerbossen) niet voor biomassa gebruikt mag worden, maar deze leden vragen zich af hoe dit gehandhaafd gaat worden. Nu al worden oerbossen in bijvoorbeeld Estland en Letland illegaal gekapt om te worden verstoekt in (Nederlandse) biomassacentrales. Bovendien neemt biomassa in de hernieuwde Richtlijn hernieuwbare energie een aandeel van maar liefst 60% in als zogenaamd duurzame energiebron. Waarom blijft de Europese Commissie vasthouden aan het reeds door vele wetenschappers ontcrachte idee dat het verstoken van hout duurzaam is, terwijl het zorgt voor meer uitstoot van CO₂-fijnstof dan kolen of gas?

Het succes van de EU-bossenstrategie staat of valt met de medewerking van de lidstaten. Welke instrumenten heeft de Commissie om ervoor te zorgen dat in 2030 die 3 miljard bomen ook daadwerkelijk zijn geplant? En hoe wordt bepaald op welke plekken die bomen worden geplant? Welke instrumenten heeft de Europese Commissie om ervoor te zorgen dat er geen illegaal gekapt hout meer wordt verkocht door lidstaten?

Tot slot vragen de leden van de Partij voor de Dieren-fractie wat er gebeurt met lidstaten die de bosdoelstellingen niet halen. Zijn er mogelijkheden om hen te beboeten of te korten op de EU-landbouwsubsidies?

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk binnen drie maanden na dagtekening van deze brief.

De voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
L.P. van der Linden